

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inštalacije sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne sprejemajo.

Uredništvo je v Semeziških ulicah št. 2, L. 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Štev. 67.

V Ljubljani, v petek 22. marca 1901.

Letnik XXIX.

Važen projekt.

Novo orjaško delo hočejo izvesti evropski tehniki, katero bi mogočno vplivalo na svetovni trg in zlasti na naše poljedelske razmere. Zidati hočejo železnico, ki bi vsa evropska glavna mesta zvezala z Indijo.

Prvi začetek te železnice je že narejen z anatolsko železnico, katera veže Carigrad, Smirno in Konijo. Od Konije ima se železnica podaljšati ob bregu Tigrisovom do Diarbekira. Odtod bi tekla skozi najrodovitnejše kraje Mezopotamije in Babilonije in se dotaknila obali perzijskega zaliva. Turška vlada pa želi, da bi se železnica napeljala skozi Erzerum. Po tej železnici bi bilo mogoče iz Pariza z vlakom se pripeljati v Indijo. Med Carigradom in Skutarijem se namerava postaviti velikanski most čez morsko ožino.

Seveda je to doslej le projekt, a mikaven je tako, da se utegne izpeljati, zlasti ker je vzgled sirske železnice povzdignil podjetnost za take stavbe v Aziji. Mednarodni kapital bi tu dobil široko polje za investicije in bogata podjetja. Ta železnica bi odprla svetovnemu trgu velike premogove zaklade, ki leže v srednji Aziji, še nedotaknjeni od človeške roke. Izkoristiti bi se dali močni petroljevi vrelci, ki so sedaj trgovcu nepristopni.

Največji bi bil pa vpliv te železnice na poljedelstvo. Evropski poljedelec dobil bi v Mali Aziji konkurenta, ki je še nevarnejši, nego Amerikanec in Sibirac. Arabci ob Tigrisu dobivajo stoterno žetev od svoje setve. Dve tretjini dozorele pšenice se dasta popasti volom, ker Arabci ne ve, kam ž nje, in je prelen, da bi jo požel, ker je snesti ne more. Treba le odpreti te dežele svetu, da pride v nje evropski spekulant, in Evropa dobi čez Carigrad žita v obilji po bajno nizkih cenah.

Danes stane meterski stot pšenice v Angori 1 gld. 80 kr. (pri nas 8 gld. 2 kr.). Če se dogotovi popolna železniška zveza,

pride ta pšenica po anatolski železnici v Trst, in bo stala 3 gld. 50 kr. Če se prepelje po Črnem morju do Odeze, bo pa še cenejša. Zanimivo je, da so l. 1899. že iz Angore izvozili okoli 2 mil. met. stotov pšenice. Samo zvezati je treba to deželo z Evropo, in konkurenca je gotova!

Azijske železnice bodo izpremenile hitro položaj na svetovnem trgu. Dežele, o katerih smo doslej imeli le nejasne pojme iz zemljepisja, bodo stopile nagloma z nami v občutno zvezo.

Državni zbor.

Dunaj, 21. sušca.

Zopet s tira.

Minuli teden in predzadnja dva dni je poslanska zbornica kazala precejšnjo delavnost. Osobito odseki so marljivo pretresali vladne predloge in pripravljali gradivo za zbornico. Sinoči pa je voz zopet skočil s tira. Razni možje so se že naveličali miru. Javna glasila so molčala o prošlih imenih in treba je bilo zopet poživiti popularnost. Osobito »vasenemška zveza« se je dolgočasila ob resnih razpravah, dasi so vzbujale javno pozornost na svoje zanimive osebnosti z raznimi neduhovitimi medklici in ostudnimi interpelacijami. Variatio delectat. Po tem starem reku so sinoči Wolfovi tovariši hoteli prirediti za galerijo komično predstavo. Že pred sejo so skušali pregovoriti parlamentarne kroge, naj pridejo njihovi nujni predlogi na dnevni red današnje seje. Mej tem pa so v zbornici njihovi tovariši nad dve uri trčili čas z raznimi vprašanji na predsednika.

Poslanec dr. Tschann je vprašal predsednika, kaj je ukrenil glede pridige opata Freunda v cerkvi sv. Petra na Dunaju. Dalje vpraša, zakaj so se načelniki strank razgovarjali o zvišanju državne žganjarine. Torej predsednik poslanske zbornice najduhovnikom določa snov za pridige in nadzoruje celo poslance v zasebnih razgovorih!

Poslanec Hauck vpraša predsednika, ali hoče ministre pozvati, da bodo glasneje govorili. To vprašanje je možic utemeljeval na dolgo in široko.

Poslanec Stein se grozno huduje, zakaj se v zapisniku imenuje češki jezik »böhmisch« in zakaj predsednik pusti posamezne Čeha govoriti v njihovem jeziku.

Mej temi govori že je zbornica postajala nervozna in nemirna. Ko pa je češki poslanec Hruby začel govoriti o ljudskem štetju, pričel se je okoli 7. ure zvečer pravi semenj. Hruby je deželnega sodišča svetnik v Opavi in dobro pozna razmere v krajih, koder se zliwa nemško valovje preko slovanskega obrežja. Ostro je bičal one kroge, ki pri ljudskem štetju iz političnih in kulturnih ozirov pačijo resnico glede avstrijskih narodnostij. Vsi statistični podatki o ljudskem štetju na podlagi občevalnega jezika so brez vsacega pomena, ker so neresnični. Saj je znano, kako se Slovani sploh in Slovenci še posebno pri ljudskem štetju pretvarjajo v Nemce, czir. Italijane.

Nemci so govorniku odločno ugovarjali od vseh strani; posebno se je odlikoval poslanec Stein, ki je letos prevzel Wolfovo ulogo provokatorja. Že mej tem govorom je bilo jasno, da zbornica to noč ne pride do dnevnega reda. Petelin so se zbudili in po dvorani je bilo do 1/3. ure v jutro jako živahno, večkrat jako burno. Ko je nemški poslanec Albrecht v dolgem govoru napadal Čeha, češ, da osobito na Moravskem zatirajo Nemce, vršili so se pogosti divji prizori. Z vojaškimi medklici se je posebno odlikoval zastopnik štajerskih mest Lipnica, Radgona itd. Podpirali so ga razni somišljeniki. Ugovarjala sta jim neutrudna Hořica in Mařtálka.

Za Biankinijem, ki je grajal, da se v Dalmaciji deželni jezik uradno imenuje »srbskohrvatski« in ne hrvatski, je poslanec dr. Schreiner zopet neusmiljeno napadal Čeha. Ti seveda so mu mej govorom od-

ločno ugovarjali. Bil je krik in ropot, kakor ob času najhujše obstrukcije.

Isti nemir se je ponavljal, ko je predgovorniku odgovarjal dr. Šileny. Govornikov je bilo oglašanih še dolga vrsta. Tudi slovenski poslanci so želeli pojasniti dejstva, s katerimi se pri ljudskem štetju pritiska od nemške in italijanske strani na slovensko prebivalstvo. Osobito trpke pritožbe prihajajo s Koroškega, koder so se pri ljudskem štetju vršile res nečuvane stvari. Ni čudno, da se od leta do leta krči število slovenskega prebivalstva. In to velja posebno o celovški okolici, kjer vlada znani prijatelj Slovencev. Naravnost izjavimo, da so tu kričeče razmere in da vsa statistika o ljudskem štetju ni vredna tiskovnih stroškov. Pač bi bilo umestno, da se te razmere pojasnijo vladi, toda sinoči je bilo nemogoče. Bilo je že čez polnoč, a govornikov še dolga vrsta. Ker bi zbornica rada pred veliko nočjo rešila še več nujnih stvari, je glasovala v veliki večini za konec debate.

Govorila sta še glavna govornika, dr. Lueger in dr. Kramar. Nato so se vršili »stvarni« popravki. Ker je v avstrijski zbornici že vse parlamentarno, je tudi običajno, da stvarnih popravkov ni konca ne kraja. Popravljali so stvarno in nestvarno razne trditve Hořica, dr. Demel, grof Dzieduszycki, Reichstädter, dr. Michejda, dr. Gross, Schwarz, dr. Lecher, dr. Schreiner, Wassilko, dr. Šileny, dr. Demel, dr. Pražak, Klofač in dr. Kurz. Ta debata v obliki popravkov bi bila trajala do jutra, ko ne bi že spaneč lomil kosti. Bilo je že 1/3., ko je zbornica odklonila Hrubijev predlog in se razšla.

Danes se je seja pričela ob 12. uri. Nad eno uro so trajala zopet razna vprašanja. Nato je poslanec Steiner v imenu odseka poročal o prošnjah za državne podpore vsled uim. V razpravi so do 1/4. ure govorili Luksch, Spinčič in Jaroš. Spinčič je opisal revščino slovanskega pre-

LISTEK.

Nemška sodba o najnovejšem nemškem slovstvu.

(Dalje.)

Podlistkarstvo prav za prav ni dedenca, saj v smislu Weigandovega razlaganja ne, nego je čista korupcija. To podlistkarstvo prihaja iz Pariza, kakeršen je bil Pariz za časa drugega cesarstvanja in je francoske slovstvene in časnikarske razmere smatral uzornimi. Sedež temu podlistkarstvu so bila naša glavna mesta, posebno Berolin, od koder si je po zvitem izkoriščanju časnikarske moči osvojil tudi »provincijo« — ta izraz je tudi prišel s Francoskega —; glavni zastopniki so bili židi in židovski pomagači.

Dejstvo, da se je Berolin povzdignil v glavni sedež slovstvenega delovanja, kakor tudi gospodovalni položaj, ki si ga je osvojilo židovstvo v časnikarstvu in v slovstvu, prihaja tudi iz istega časa in se ne da odstraniti nikdar več.

Samo nekaj malo židov starejše generacije se ni udeležilo tega »kšefta« in si je ohranilo spoštovanje nemškega naroda. V ostalosti pa ljudstvo korupcije v slovstvu niti zapazilo ni in je lepo mirno prenašalo sramotni jarm francoskih žurnalistov — kajti

vsil vkup niso bili nič drugega —; še več: narod se je dal presenetiti in zavesti v zmoto, ker so ti gospodje vedno zahtevali, da jih ljudje morajo smatrati za časa primerne zastopnike v slovstvu. Nastopali so arogantno in so bili v zvezi s kapitalom in so tudi imeli nekatere blesteče lastnosti, na primer dovtip, kar je Nemcem strašno imponiralo. Veliki deli naroda, prešinjeni po tej časovni bolezni, so s slastjo zavživali to podlistkarsko hrano, drugi pa so bili sedajnosti odtujeni tako, da niso slutili ničesar. Grajati pa je treba samo tiste nemške pesnike in pisatelje, ki so se družili s temi podlistkarji, in celo od nečistih rok sprejemali vence, dasi so morali spoznati podlost in nizkost vse te struje.

Kot tip novih časnikarskih in slovstvenih vladarjev velja Pavel Lindau (iz Magdeburga, por. 1839) »mož sedajnosti«, kakor ga je imenovala »Gartenlaube«, najbolj razširjeni nemški list te dobe. Njegova škodljiva delavnost se je v zadnjem desetletju opisala tolikokrat, da se smem omejiti na najbolj potrebne stvari. Ko je v začetku šestdesetih let v Parizu dovršil svoja »učna leta« in se pri francoskih podlistkarjih in dramatikih naučil spretnosti (Die Mache), se je 1864. l. vrnil v Nemčijo in delal v različnih provincijalnih listih, dokler ni 1870. l. v Lipskem ustanovil lista »Neues Blatt« in v njegov listni predalček (Brief-

kasten) izlil obilico svojega dovtipa. Istodobno so izhajali »Harmlose Briefe eines deutschen Kleinstädters« in »Litterarische Rücksichtslosigkeiten«; to je brzkone najpodlejšše, kar je porodila nemška kritika. Skoraj vse odlične njake one dobe je v knjigi napadal na surov način, brez vsega vzroka, brez vsega višjega naziranja; tako navadno lakaji kritikujejo svojo gospodo.

Lindau je s svojimi kritikami dosegel svoj namen, da so se ga bali, in je 1872. l. ustanovil list »Gegenwart«; istodobno je začel spisavati drame; njegova veseloigra »Der Erfolg« je dobro vspela. Njegove veseloigre bleste po židovskem ali berolinskem surogatu francoskega éspirta (duhovitosti), druge igre se odlikujejo po zopni sentimentalnosti, vse pa se opirajo na veliki vzor Francozov; primešanega pa jim je dosti nemškega malomeščanstva, da bi se bolj prikupile. V celoti nam podajajo njegova dramatska dela slavno sliko o mački, ki lazi okolo vroče kaše. S časoma pa je postajal drznejši in svobodnejši, je na svoj način porabil naturalizem in mu je primešal nekaj »etične« tendence. — (Die beiden Leonoren 1888)

Na zadnje je začel pisati najsrამოtnejše senzacijske drame. Tudi romanu je posvetil svojo uspešno delavnost in je bil za nekaj časa glavni zastopnik berolinskega romana,

ko nova struja še ni prišla do veljave. Tej vreti njegove produkcije se je izkazala vsa čast z imenom: »Višji kolportajni roman«. Vedno je bil Lindau »mož sedajnosti«, je imel dober nos za to, kar je primerno času, vender so ga v začetku osemdesetih let močno napadali in začetkom devetdesetih let je moral radi nekih »neprijetnosti« zapustiti Berolin. Odelej je bil mrtev za resnobne ljudi na Nemškem; umrl pa ni, nego je šel v Draždane in je zdaj dvorni intendant na Meiningškem.

Kakor Lindau je tudi Oskar Blumenthal (iz Berolina, por. 1852) hodil svojo pot. Njegove »Litterarische Rücksichtslosigkeiten« se imenujejo »Allerlei Ungezogenheiten« (1874.). Njegovo kritično sodelovanje v »Berliner Tageblatt«-u, ki se ne sme prezreti pri označenju podlistkarstva, mu je pridobilo ime: »Krvavi«. Blumenthal ima lep epigramatičen talent, imel je lepe uspehe in je Lindava v začetku osemdesetih let potisnil v kot. Njegove drame, v celoti posnete po poznejših delih Sardou-ja n. pr. »Ein Tropfen Gifte«, »Der Probepfeil«, »Die grosse Glocke«, so še bolj rafinirane in torej bolj neznosne nego Lindavove. Od 1888. l. je Blumenthal ravnatelj Lessingovega gledališča v Berolinu in je postal navaden fabrikant glum.

(Dalje prih.)

bivalstva v Istri. S tem je bila razprava o uimih pretrgana in v

tajni seji

je zbornica razpravljala o raznih interpelacijah Schönererjevih tovarišev.

Ko pišem te vrste, je v zbornici takov vrišč, da ni mogoče razumeti nobenega govornika. Kratko povedano: Dotične interpelacije so same blasfemije, izbruhi satanskega žolča, izrodki pekla. In Prusaki hočejo, da dotični konfiskovani pamfleti pridejo mej širše slojeve prebivalstva. Vsa zbornica se je zgrajala nad nesramnostjo dotičnih pisateljev in predrznostjo interpelantov. Mladočehi in vsi Nemci, izvzemši soc. demokrate, so glasovali za to, da se interpelacije ne prečitajo v javni seji. Mej glasovanjem je huronski krik odmeval iz zbornice po parlamentu. Od vseh strani so letele na interpelante pšice zaničevanja. Dvakrat, trikrat so malone pesti dokazovale kulturno stopinjo ljudskega zastopstva. Schönerer pa je grmel z vrha: Le odklanjajte interpelacije, ravno sedaj pripravljam že 24! Zbornica je nekaj interpelacij odklonila. Ko pa so posamezni poslanci glasno klicali, da ne poslušajo dalje, je predsednik hotel kratkoma vreči pod mizo vse ostale interpelacije. To pa zopet soc. demokratom in nekaterim levičarjem ni bilo všeč, češ, da bi potem predsednik lahko zaplenil vsako interpelacijo. Naglašati pa morem, da sta Kaiser in dr. Gross v imenu nemške ljudske in napredne stranke sicer varovala interpelacijsko pravico, toda najodločnejše obsojala nesramnost vsenemških interpelacij. Kaiser je celo izjavil, da nemška ljudska stranka pretrga vsako zvezo s Schönererjem in njegovimi tovariši, ker na takov podel način zlorablja svoje poslanske pravice in tratio dragi čas z nečuvnim pobalinstvom. Wolf in Prade sta se mej Kaiserjevim govorom obmetavala z raznimi lepimi priimki, ker tudi Prade ne more odobravati ostudnega početja svojih bivših prijateljev.

Govorili so še med vednim vriščem Schubmeier, dr. Gessmann, Völkl, Wolt, dr. Lueger, Seitz, dr. Ellenbogen, Steiner itd. Ura je že 6, a raznih popravkov ni še konca.

Današnja seja je pokazala, kolik propad je mej posameznimi strankami na leviči.

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. marca.

Protiv sovražnikom Avstrije.

Uradna »Wiener Abendp.« je objavila te dni oster članek proti nekaterim francoskim listom, ki se pohvalno pečajo z govorom poslanca dr. Kramafa povodom razprave o vojaških novicah. Imenovani poslanec je pri tej priliki jasno pokazal, kje so sovražniki Avstrije, in prijemal avstrijsko vladu, ker ne stori potrebnih korakov, da se odstrani preteča nevarnost. Svoje dokaze je podprl z izbornim in temeljitim delom francoskega pisatelja Cheradame, ki nosi naslov: »L'Autriche en decomposition«. Seveda se pri tem ni bal prijeti voditeljev in zagovornikov pruske in pruske politike. Našemu zunanemu uradu pa ta nastop ni bil po volji. Boli ga menda napad na »stari, častitljivi rajh« in pa na naše nemške politike. Zgoraj omenjeni list piše, da so taki govori izredno nevarni za ohranitev statusa quo in prijateljskih zvez s sosednjimi državami, in namiguje, da proti Avstriji nevarnost od strani ruskih in francoskih šovinistov, s katerimi simpatizuje dr. Kramaf. — Ali ni to narobe svet? Poslanec, ki kaže na skrajno nevarno vsenemško gonjo v parlamentu in izvan njega, ki navaja sama gola dejstva, ki jih nihče utajiti ne more, in poziva vse merodajne kroge, naj odstranijo pretečo nevarnost v blagor Avstrije in nje narodov, ta mož je v očeh zunanega urada nevaren Avstriji! Grof Goluhovski prijema avtorja »Pogina Avstrije«, kot bi bil on, ki to prorokuje. V resnici so zbrani v tem spisu samo govori nemških politikov in članki nemških časnikov. Vsenemško, izdajsko stranko z jasno razvitim programom mirno gledajo v parlamentu, Avstriji zveste opazovalce razmer pa stavijo v isto vrsto z izdajicami.

Imenovanje novih kardinalov

je dalo nemško-liberalnim listom in krogom zopet nov povod, da udrihajo po rimski kuriji, češ, kako je Nemcem sovražna. Imenovana bota za Avstrijo dva nova kardinala, a oba Slovana. Potemtakem bo imela naša monarhija tri slovanske, dva mažarska in le jednega nemškega kardinala (dr. Gruscha). Rimski kurija, oziroma kardinal Rampolla, sta torej Nemcem sovražna. — Tej trditvi odgovarja prav dobro »Linz. Volksblatt«, torej nemški list, ki piše: Da imamo v Avstriji sedaj samo jednega nemškega kardinala, temu so krivi na Dunaju in ne v Rimu. Avstrijske kardinalske kandidate predlaga v Rim naša vlada, ne pa kardinal Rampolla. Ako se knez nadškofjske stolice v Pragi, v Olomucu in v Gorici smatrajo kot čisto slovanske, tedaj je čisto naravno, da imamo manj nemških kardinalov, ker prideta izmeje čisto nemških stolic v poštev le Dunaj in Solnograd — Ogrska sme navadno zahtevati zase polovico od 6 kronskih kardinalov. Ako sedaj Szell meni, da nima v svoji deželi nobenega cerkvenega dostojanstvenika, ki bi bil vreden kardinalske časti, in se torej zadovolji le z dvema, je to dr. Koerberju zelo všeč, ker je lahko ustregel svojim ljubim Poljakom. — Iz vsega pa sledi, da Rim ne zadene nikaka odgovornost, ako v Avstriji ni več nemških kardinalov.

Češki radikalni proti Mladočehom.

Skupina češko-radikalnih poslancev v pri zarja mej češkimi volivci vedno intenzivnejši boj proti mladočeški stranki in njenim zastopnikom. Skoro vsako nedeljo in praznik prirede poslanci Fressl, Klotz, Rataj, Hruby, Zazvorka in drugi številno shodov, na katerih slikajo mladočeške poslance kot izdajice in predlagajo nezaupnice posamnim zastopnikom in celi stranki. Njih cilj, kakor pravijo, meri na to, da se »zopet vname državopravna iskra in se češki narod čim bolj približa svojemu dolgo zaželenemu namenu, popolni samostojnosti.« Tak shod se je mej drugimi vršil tudi 20. t. m. zvečer v Pragi, na katerem sta govorila poslanec dr. Baxa in sin mladočeškega poslanca Sokola. Poslanec Fressl se na takih shodih naravnost obožuje. Radikalci pridobivajo s tem vedno več privržencev. Mladočehom preti v bližnji prihodnosti resna nevarnost, ker so jeli stopati v javnost tudi Staročehi in se njih voditelji že pripravljajo na bodoče deželnozborske volitve. Ni čuda torej, da češki klub ne mara povsem odložiti obstrukcijskega orožja.

Boj mej Stöckerjem in socialistimi demokrati.

V nemškem državnem zboru se je vršil v sredo znamenit boj mej protestantskim dvornim pridigarjem in socialistoma Beblom oziroma Singerjem. Socijalnodemokratski voditelji so odgovarjali na Stöckerjeve napade v prejšnji seji. Pralo se je na obeh straneh najgrše perilo. Bebel je očital nasprotniku krivo prisego in dejal, da se mora le svoji službi kot dvorni pridigar zahvaliti, da je utekel ječi v znani Bäckereji pravdi. Stöcker je nasprotno omenjal Singerjevega družnika, ki je napeljeval svoje uslužbenke sivilje k prostituciji. Povedali so si torej lepi moške vse, kar jim je prišlo na um, potem se je pa zaključila razprava o proračunu. Zmagali sta menda v tem boju obe stranki.

Knez Bismarck proti kitajski politiki nemške vlade.

Razprava o proračunu zunanega ministertva v nemškem državnem zboru je dala knezu Bismarcku povod, da je naravnost brez vseh ovinkov povedal svoje mnenje glede vmešavanja Nemčije v sedanje kitajske homatije. Vzhodno-azijsko vprašanje, pravi govornik, ni življenjsko vprašanje Nemčije. Ko bi bila izostala pogodba glede Kiao Čau, bi ne bila prav nič trpela velemoč Nemčije. Na solcu je sicer prijetno, vendar se kaj lahko zgodi, da se kdo opeče. Govornik izraža svoje zadovoljstvo nad tem, da zasleduje Nemčija v Kini izključno gospodarske interese in da si je ohranila prijateljske razmere napram ostalim velesilam. Obžaluje pa kar najodločnejše, da ni več na svojem mestu bivši poslanik Brandt, najboljši poznavalec Kine, in sklone z željo, da bi nemška armada v miru in s častmi prišla iz Kine, da je nikdar več ne vidi. — Zunanji minister

se je sicer zahvalil govorniku na teh besedah, ki so pa vse drugo, nego priznanje politiki nemške vlade.

Za ekspedicijsko v Kina

zahteva francoska vlada od parlamenta 75 milijonov naknadnega kredita, to pa le do konca leta 1900. Od tega časa pa do konca tekočega meseca se bo porabilo glasom »Pol. Corr.« zopet nad 13 milijonov, torej se sme računati, da bodo do tedaj znašali skupni stroški blizu 90 milijonov frankov. Vlada upa, da ji povrnejo ta denar Kitajci v obliki vojne odškodnine, toda ako bo hotela Kina povračevati ekspedicijske stroške vseh velesil, ji bo kmalu zmanjkalo potrebnega drobiža.

Resen položaj v Tientsinu.

Angleške čete so zasedle kos zemlje ob železnici blizu Tientsina, o katerem trdijo Rusi, da pripada njim vsled neke pogodbe s kitajsko vladu. Navstajal je zbog tega razpor in nemška vlada je naročila grofu Walderseeju, naj posreduje mej prepirajočima se strankama in reši preporno vprašanje. Toda dosedaj so bili zaman vsi njegovi poskusi. Ruski general izjavlja, da poprej ne da nikakega odgovora, dokler Angleži ne ostavijo ruske zemlje in ne prosijo odpuščanja. Angleški general Barrow noče nič slišati o tej zahtevi. In s tem nastopom svojega generala se strinja tudi vlada in večji del javnega časaopisja v Angliji. Položaj v Tientsinu je torej sila resen in akoravno se lepim načinom poravnava to sporno vprašanje, dosevanje sicer bolj prisiljeno prijateljstvo se več ne obnovi in vsak hip je pričakovati novih resnih nastopov mej Rusijo in Anglijo. Buri v Južni Afriki si pa mislijo: Čim prej, tem bolj — za nas.

Z južno-afriškega bojišča.

Kitchener brzojavlja iz Pretorije: Brat Emila Bothe Filip Botha je pri Thornbergu padel. Njegovi sinovi so ranjeni. Buri so potisnjeni proč od Oranje River Colone. Dewet je v bližini Heilborna. Iz Durbana se dalje poroča, da so Angleži zapustili Brede in se združili s četami generala Campbella, ki se je po hudih bojih z Buri vrnil v Standerton. General Campbell vodi seboj 200 bolnih in ranjenih. V bližini Standertona je mnogo burskih oddelkov. Čete Bothe so pri Middelburgu. Angleži so v bližini ter si skušajo priboriti bojnih lavorik. Uprav bedasta je trditev nekaterih angleških listov, da Botha dela na to, da bi se posamezne njegove čete udale Angležem.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 22. marca.

Duhovniške spremembe v ljubljanski škofiji. Župnijo Selca nad Škofjo Loko je dobil g. Tomaž Rožnik, kaplan na Jesenicah, Šmihel pri Žužemberku pa g. Ivan Zupančič, župnik v Banjiloki. — Na župnijo Vojsko je bil dne 7. jan. kanonično umeščen g. Ivan Gnjezda.

Občni zbor »Slov. kršč. socijalne zveze« bo v nedeljo dne 31. marca t. l. ob 5. uri popoldne v veliki dvorani »Katoškega Doma« v Ljubljani, na kar opozarjamo že danes tudi zunanje somišljenike.

Semnji v Ljubljani. Trgovci, ki so vložili prošnjo do trgovske in obrtne zbornice, vsled katere je ta sklenila, da se omeje semnji, ki trajajo zdaj cel teden, so podpirali svojo prošnjo zlasti s tem, da je treba omejiti konkurenco tujih kramarjev, zlasti židov, ki ob teh dneh prosto prodajajo slabo in obležano blago po hotelih, po hišah in po »štantih«, ter s tem oškodujejo trgovce in kupovalce. Zato pa ne plačujejo davka in odnesó mnogo denarja iz mesta. Sklep zbornice je torej hotel varovati domačo trgovino pred nepošteno tujo konkurenco.

Poslanec g. Josip Žitkar je vložil predlog o uravnavi Sotle ob slovensko-hrvatski meji. Nadalje je vložil predlog z ozirom na predrugečo postavu z dne 28. marca 1892, da se lažje opomore vinogradi in trtni uši. Isti poslanec je vložil tudi predlog o premembi katehetske postavu.

Ribniški »svederci« so kupili pretekli teden hišo Karola Prijatelja št. 3 in 4 v Ribnici za 21.000 K. Liberalci pihajo.

Volilni boj v St. Stefanu pri Velikovu je v prvi instanci včeraj 21. v Ve-

likovu bil sojen. Dobili so naši kmetje: Hanž 24 ur, Kovač 24 ur, Stuk 3 dni zapora. Baron Heldorfovi gozdar in drugi 24 ur, Gorencelj 3 dni. Celo stvar smatra velikovška sodnija kot navaden pretep: Kovač in Stuk sta bila težko ranjena, kmet Hanž se je pa najbolj branil in je razmetaval nasprotnike. Živela enakopravnost. Najlepše je, da je kat. polit. društvo sklenilo dati našim kmetom dr. Krauta za zagovornika — a tega še k obravnavi ni bilo.

Dopolnilna deželnozborska volitev na Štajerskem. Za kmetijske občine okraja Lipnica na Štajerskem se je včeraj vršila dopolnilna deželnozborska volitev. Izvoljen je katoliški kandidat župnik Jožef Holzer s 137 glasovi, protikandidat »Bauernbundovec« Janez Holzer, je dobil 42 glasov. »Bauernbundovci« so se poslužili sicer volivne zvijače, da so dobili za kandidata moža, ki je imel isto ime kot katoliški kandidat, a katoliški kmetje se niso dali ujeti na ta lim.

Promocija. Doktorjem prava bo jutri opoldne v Gradcu promoviran pravnik gosp. Leop. Žužek iz Postojne.

Umrli je v Celovcu profesor J. Seidel v starosti 59 let.

Umrli je v Gorici mati čislane družine Posega, gospa Helena Posega, rojena Predovnik, v 49 letu svoje dobe. N. v m. p.!

Domača umetnost. Slavno znana slovenska slikarica gospica Henrika Šantel je naslikala za novi stranski altar v farni cerkvi pri Sv. Luciji lepo podobo sv. Valentina. Podoba je bila IV. postno nedeljo slovesno blagoslovljena in odkrita. Ta slika je za mlado slikarico novo priporočilo, zato bode slikala tudi za drugi stranski altar iste cerkve novo sliko, namreč svetega Roka in sv. Boštjana skupaj.

Podružnici sv. Cirila in Metoda v Mariboru ste v preteklem letu dorovali za slovensko šolstvo 1237 K 46 v.

Slovenska predstava v Mariboru bode dne 31. t. m. Bralno in pevsko društvo »Maribor« bode priredilo igro »Zapravljivec«. Bralno društvo »Edinost« v Središču priredi 24. t. m. igro »Požigalčeva hča«.

Koroške novice. Okrajni šolski nadzornik v Velikovu, gospod Mat. Artnak, je dobil častno svetinjo za 40letno zvesto službovanje. — Cesar je podelil cestarju Greg. Potisku Podljubelom srebrni zaslužni križec. — Cesar je podaril za popravo podružne cerkve v Blačah v žiljski dolini 1000 kron. — Ustanovni občni zbor akcijske družbe »Krajevna železnica Sinčavas-Železna Kapla« bode dne 23. marca na Dunaju. — V Črešnjah občina Smerče se je dne 8. t. meseca obesil 70letni rudar Jurij Milonik. Vzrok: žganje. — V Beljaku se je obesil mesar F. Leitner iz Trga. Vzrok: družbinske razmere.

Delovanje koroških Nemcev. Celovški obč. svet je dal za ustanovo »Südmarkiner« knjižnic kar 300 K, bolniški blagajni pa le 100 K. Od »Südmarke« so dobili na Koroškem: Šola v Vajah pri Beljaku 50 K. Nek nadučitelj 100 K in nek drug učitelj 30 K. Zakaj imena ne povedo? Le na dan ž njimi, da izvemo, kdo za 100, oziroma za bornih 30 K prodaja slovensko mladino nenasitljivemu nemškutarskemu molohu. — Trije visokošolci so dobili posojila 300 K, nek delavec (!) 50 K, učenec kmetijske šole v Celovcu 100 in »südmarkiner« knjižnice, katerih je na Koroškem že 7, vkup 382 K! — V Kotmarivasi so našli 250 hiš in 1407 prebivalcev (1890. l. 1282), t. j. 125 oseb več, kakor l. 1890. Slovencev je 1006, Nemcev pa 401 (!??), dočim so jih l. 1890. našli le 113! Odkod so neki vzeli te »Nemce« in koliko so neki vredni? — V Železni Kapli so našli 673 Nemcev in 432 Slovencev. L. 1890. je bilo še 618 Slovencev in le 460 Nemcev. Kako so torej tudi tu »delali« iz Slovencev Nemce! Navedeno kaže, kak o so šteli!

Duhovniške vesti z Goriškega. Č. g. Iv. Meizlik je bil dne 19. t. m. vmeščen na župnijo Perteole. — Dominik Constantini, duhovnik v pokoju je umrl dne 12. t. m. v Perteole. — Č. gosp. Vincenc Buda, kaplan v Cerknem, je obolel.

Nova zavarovalnica. V Bovcu so osnovali »zavarovalnico za goveje živino«.

Županske volitve v Bovcu. Za župana v Bovcu je bil zopet izvoljen g. Mat. Jonko.

Nagla smrt. V Gorici so pokopali železniškega uradnika 57letnega Ivana Pellisa, ki je umrl kaj naglo. V nedeljo zvečer je bil še v gledališču, okoli 3. ure zjutraj mu je prišlo slabo, kar je povzročilo hitro smrt.

Mladenci v Gorici. Od goriških mladeničev je bilo letos potrjenih v prvem razredu od 93 mladeničev 40, v drugem razredu pa od 57 mladeničev — 10.

Značilne zahteve pošilja na slovenska županstva mariborsko okrajno glavarstvo. To okrajno glavarstvo zahteva, da občine samo slovenske napise spremene v dvojezične. Desk s samo nemškimi napisi mariborsko okrajno glavarstvo ne vidi in nič ne zahteva, naj se tudi take deske zamenjajo z dvojezičnimi napisi. Prav bi bilo, da bi se poskrbelo, da tudi Maribor dobi dvojezične ulične napise, ako okrajno glavarstvo mariborsko po izključno slovenskih občinah zahteva dvojezične napise.

Pevsko društvo »Kolo« v Trstu v letošnjem poletju razvije svojo zastavo. O tej priliki priredi veliko slavnost.

„Südmarkovci“ v Trstu so dobili svoje prostore pri „Ogerskem kralju“.

Skala na železniškem tiru. Iz Istre se poroča: Te dni se je utrgala velika skala med predorom Matulje-Jurdani ter je z groznim bučenjem prigrmel tik železniškega tira. Železniški čuvaj je pravočasno opazil pretečo nevarnost in je v zadnjem trenutku ustavil reški brzovlak, kateri bi v par trenutkih pribučal v osodepolno skalovje. — Pretila pa je še huja nevarnost; visoko v skalovju se je utrgala druga veličanska skala, ki je pretila, da se pogrezne na tir. Brzjavno poklicani železniški delavci iz Št. Petra, Ilirske Bistrice in Matulj spravili so s težavo skalo s tira, veličansko skalo so pa podložili z drogi. Še le potem je zamogel brzovlak po 3 $\frac{1}{2}$ urni zamudi voziti dalje. Sedaj razstreljujejo skalo, ker drugače je ni mogoče brez škode v nižino spraviti.

Sejmišče v podšentjurski soseski pri Izlakah. Čast našemu županu, da je pridobil za podšentjursko sosesko brezplačno prostor za sejme. Dosedanji prostor na hribu bil je najet ter od oblasti radi sanitetnih ozirov prepovedan. Ne smel bi se 24. aprila letos na griču več vršiti sejm. Prostor, ki se je nameraval kupiti, stal bi okrog 2000 kron, pa bil bi last le občine tržiške. Vrli mož Očakar pa je odstopil prostovoljno prostor za sejme na najlepši dolini brezplačno v korist soseski izlaški oziroma podšentjurski in je daroval še ograjo, kar pa ni ljubo tako zvanim ljudskim osrečevalcem rudečkarjem. Ti se branijo na vso moč sprejeti darovani prostor za sejmišče. A vendar bo prihodnji sejm že na novem prostoru.

Ljubljanske novice. Gostilničarska zadruga je imela včeraj izredni občni zbor, na katerem so se nekatere difference poravnale s tem, da so bili zopet izvoljeni iz starešinstva izstopivši člani. — Umrl je brusač Vanino. — Pri današnjem naboru je bilo potrjenih 29 mladeničev, predvčerajšnjim jih je bilo potrjenih 53. — Dela pri novem Franc Jožefovem mostu ne morejo napredovati radi prevelike vode. — Stepla sta se v Kolodvorskih ulicah štev. 7 hlapca Ferdinand Žargi in Martin Junger. Junger je Žargija močno poškodoval na glavi. Žargija so prepeljali v bolnišnico, Jungerja pa v zapor. — Mestni voz v jarku. Včeraj se je prevrnil na Emonske cesti mestni voz za gnoj v jarek, kjer je mirno počival pol dne.

S samokresom napadla sta 19. t. m. brata Anton in Martin Pevec hlapca Janeza Lenarčiča v neki gostilni v Beli Cerkv. J eden je ustrelil Lenarčiča dvakrat v trebuh. Nevarno ranjenemu je 20. t. m. dr. De Franceschi odstranil kroglo iz trebuha.

Zdravje v Ljubljani od 10. do 16. marca. Novorojencev 25, mrtvorojenca 2, umrlih 22; med njimi za vratico (davico) 1, jetiko 4, vnetjem sopilnih organov 1, vsled mrtvouda 2, za različnimi boleznimi 14; med njimi je tujcev 7, iz zavodov 11; za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za škarlatico 2, vratico 3.

Novo šolo dobe v Dol. Kartelevu v novomeškem okraju. Dne 2. aprila t. l. se

vrši ogled na licu mesta glede primerne prostora za šolo.

Naročnikom in bralcem! V včerajšnji številki smo završili zgodovinsko povest »Zaročencas«, ki smo jo jeli priobčevati pričetkom lanskega leta. Da pa ustrezemo tudi onim, ki bi povest radi brali v celoti, je poskrbljeno za posebne odtise. Knjiga izide v kratkem. — Včeraj smo pričeli v podlistku z »Nemško sodbo o najnovejšem nemškem slovstvu«. V prvi del se je vrnila ne ljuba pomota. V 4. in 7. oddelku govori namreč pisatelj Bartels v »velikih talentih« in ne »tabutih«.

Utonila je dné 19. susca v Spodnji Idriji nekdanjega župana Andreja Svetličiča žena Antonija.

Nesreča dveh slov. rudarjev na Vestfalskem. V rudniku na Vestfalskem je zasulo delavca Jožefa Kendo iz Bovea, Kenda je delal na Vestfalskem že 13 let. Fr. Janež iz Bovea se je tudi po nesreči strmoglavil v premogovniku na Vestfalskem v globčino in ostal na mestu mrtev.

V Karlovih varih je bruhnil na dan nov vrelec.

Vstrajen poštni sluga. Bosenski »Osvita« javlja iz Pasušja, da ondi služi že 22 let pismonoša Mate. Mate je v teh letih 2112 krat napravil pot iz Posušja v Imotski, ki je od Posušja oddaljen 12 kilometrov, torej je Mate v 22 letih v poštni službi prehodil 50.688 kilometrov. Za to delo ima Mate na leto 60 kron, torej je dobil za pot 50.688 kilom. v 22 letih 1320 kron.

Za osemnajsturno delo 30 kr. zaslužka. Žid konfekcionar Lazar je tožil neko šiviljo na Dunaju, ker mu je zastavila 12 parov njegovih žepnih robocev za 7 kron ter denar sebi pridržala. Pred sodiščem se je dokazalo, da je konfekcionar Lazar dajal šivilji za šestnajst do osemnajsturno delo 30 kr. dnevnega zaslužka, torej je bilo jasno, da je šivilja dejanje izvršila v sili. Sodišče je ubogo šiviljo obsodilo na dvanajsturni hišni zapor.

Razpis za zgodovino o Milanu. Srbska zavarovalna družba »Srbija« je dala srbski akademiji znanosti 4000 frankov, ki naj se razpišejo za »dobro« zgodovino o Milanu. No, dobra zgodovina o Milanu se bode težko dobila, ako bode hotela biti resnična.

Senzacijonelo pomiloščenje. Povedali smo že, da so petrograjskemu listu kneza Meščerskega, »Grazdaninu«, odpuščeni dosedanji trije ukori. Splošno pozornost vzbuja, da je to pomiloščenje »Grazdaninu« prišlo baš v času, ko je vsa javnost pričakovala, da list dobi četrti ukor in da se mu s tem prepove izhajanje. »Grazdanin« je zadnje dni silovito napadel nemškega cesarja in njegovo sodelovanje pri nemški politiki, napal na tak način, da si dotičnih besedij noben list v Avstriji ne upa ponoviti. »Grazdanin« za to ni bil kaznovan, ampak dosedanji ukori so se mu — črtali. Kaj takega se še nikdar ni zgodilo kakemu ruskemu listu. Berolinsko časopisje je umevno polno jeze in čuje se, da se bo iz Berolina v Petrogradu zahtevalo »pojasnjenja«.

Hitreji brzojav sta iznašla neka Pollag in Virag z elektriškimi žarki na občutljiv papir; mesto točk in črtic nastajajo cik-cak črtice, s pomočjo katerih je prirejena okrajšana abeceda. Na ta način se lahko brzojavlja v eni uri do 50 do 60 tisoč besed, kar je naravnost velikanski napredek na tem polju.

Telefon preko oceana bodo napravili mej Londonom in Novim Jorkom. Dr. Pupius je iznašel cavi, skozi katere se v morju napeljejo žice telefona in katerim cevem voda nič ne škodi. Za svojo iznajdbo je dr. Pupius dobil 960.000 K, a vsako leto do svoje smrti bode še dobil lepo rento 36.000 K.

Od raznih strani. Nemški prestolonaslednik bode meseca aprila obiskal tudi Budimpešto. — Velik požar V Bostonu je v poslopju lista »Advertiser« bruhnil ogenj na dan. Skoro vsi uredniki so se pri begu težko poškodovali. Šest oseb je zgorelo. — Belgijski kralj je obolel na hudi hripi. Ker je kralj star, je bolezen nevarna. — Mesto pod vodo. Obrambni jez potoka Gua se je podrl sredi mesta Co-

lagna na Laškem. Mesto je pod vodo. Več oseb je utonilo. Vojaštvo je prišlo na pomoč. — Nevarno obolel je, kakor se poroča iz Poznanja, nadškof dr. Stablevski.

Novi top. »N. Wr. Tagblatt« javlja: Gotova stvar je, da se v Avstriji upeljejo novi topovi. Že letošnje delegacije se bodo morale pečati z dotično predlogo vojne uprave. Gre za napravo novih in adaptacijo starih topov v skupnem številu 2500, za kar bi bilo potreba 140.000.000 K, katera svota bi se razdelila na štiri leta po 35 milijonov. V teku prihodnjega tedna se bode za preskušnjo poskušalo v prisotnosti cesarja z raznimi sistemi novih topov.

Srečna Italija! Glasom v Ferrari izhajajoče liberalne »Riviste« je Italija dežela, ki ima največ dolgov, ki ima največje davke, največ analfabetov, največ zločincev, dežela, iz katere se izseli največ prebivalcev, ki ima najmanj šol, ki najslabeje plačuje učiteljstvo, ki ima največ brezposelnih delavcev, kjer imajo delavci najslabšo plačo, kateri primanjkuje vsake resne socialne zakonodaje, kjer direktni in indirektni davki najbolj teže ubogo ljudstvo, Italija je dalje dežela, v kateri je največ političkih pravd, kjer so časniki največkrat zaplenjeni, kjer policija najčesteje krši zborovalno in osebno svobodo državljanov, kjer so vojna sodišča v komaj dveh mesecih obsodila pred navadnim sodiščem oproščene stotine oseb v blizu 20stoletni zapor, kjer je civilna in vojaška burokracija najdražja in kjer se najpočasneje rešujejo razne zadeve, kjer se je v zadnjih 20 letih zgradilo najmanj železnic in kanalov, kjer ljudstvo največ trpi vsled nalezljivih boleznij in kjer se konečno povprečno pojé najmanj mesa in kruha, a največ borne polente.

Spravila sta se. Dunajska umetnika in skladatelja Brahms in Bruckner se nista mogla in takozvani prijatelji so si prizadevali, da se dolgo nista spravila. Seveda je bilo nasprotje med obema veliko. Brahms, Nemec iz »rajha«, eleganten, nedostopen, — Bruckner, Zgornji Avstrijec, prijazen, preprosto oblečen, naiven. Brahmsa je kritika v zvezde kovala, Brucknerja kar se da zdelavala. Slednjič pa je vendar prišlo do sprave. Nekaterim znancem se je posrečilo, da sta oba sprejela povabilo na večerjo v isti gostilni; pri »modrem ježu« je bilo. Davno pred določeno uro je bil Bruckner v gostilni, čakajoč Brahmsa. Bil je pošteno lačen, zato je naročil svojo priljubljeno jed: suho meso z zeljem in cmoki. Teknilo mu je izborno. Čas je hitro potekal, določena ura je minula, Brahmsa ni bilo. Čakali so, čakali. Konečno prav pozno se odpro vrata in Brahms vstopi. Zdaj sta tedaj sedela z Brucknerjem pri isti mizi. A sprava? Nihče ni govoril, vsi so bili poparjeni, nihče ni znal pomagati. Tu vzame Brahms jedilni listek v roke in ga pregleduje. Nakrat se vesel zgane ter reče: suho meso z zeljem in cmoki! Moja priljubljena jed, natakaj, prinese mi suho meso s zeljem in cmoki! — Zdaj se k njemu obrne Bruckner in dé: »Glejte, gospod doktor, v tem se strinjava oba, da je suho meso s zeljem in cmoki najina priljubljena jed.« Vsi so se smejali, beseda je dala besedo, in Brahms in Bruckner sta se spravila.

Prismojen starec. V Budjejevicah je vžgalo 18letno dekletce srce 80letnemu samcu Bodi tako silno, da je starec umoril svojega sina in njegovo ženo, ki sta se ženitvi upirala, sam pa se je utopil v nekem vodnjaku.

Strašno dejanje blazne žene. Iz ruskega mesta Radoma se poroča: V Slanovu živi blazna žena, ki večkrat brez nadzorstva blodi po okolici. Pred dnevi je blazna žena prišla v vas Rato beračit. Prišla je v neko hišo, kjer ni bilo doma ni gospodarja, ni gospodinje, le dojenček je ležal v zibelki. Blazna žena je vzela dojenčka, slekla ga, položila na mizo in pričela rezati s kuhinjskim nožem raz dojenčka kožo. Ko je končala grozno delo, razrezala je otroka v kosce, vzela kos otrokovega meša seboj ter hotela iti domov. Na pragu hiše je srečala mater nesrečnega dojenčka. »Tu imaš gosjo pečenko!« zaupila je blazna ženska in zamahnila kos mesa materi v usta. Z divjim krotom je bežala. Mati dojenčka je padla v nezavest, ko je videla svojega milega ljubljence razrezanega na mizi v drobne kosce.

Rudarsko dete. Amerikanski duhovnik dr. Skulik v La Sallu je dobil od sv. Očeta

insignije reda sv. križa. Dr. Skulik je star šele 33 let in rojen iz uboge rudarske rodbine, kot otrok je s svojim očetom delal v rudokopu, potem pa studiral in postal duhovnik in doktor bogoslovja. Svojo veliko nadarjenost porablja vso v službi ubogega delavstva. Doslej je izdal petdeset knjig in brošur v poljskem jeziku. V Ameriki je ustanovil 300 katoliških ljudskih knjižnic. Dr. Skulik govori deset jezikov in dopisuje raznim katoliškim znanstvenim mesečnikom, ki se pečajo s socialnim vprašanjem.

Ženske uradnice. Na Norveškem je zbornica sprejela vladno predlogo, vsled katere se smejo ženskam povsod oddajati uradniška mesta. Do leta 1900 je na Norveškem imelo maturo že 297 žensk in 26 žensk državno skušnjo.

Maščevanje užaljene žene. Iz Draždan se brzjavno poroča: Dvorni muzik Gunkel, skladatelj opere »Attila«, rojen Dunajčan, je imel zveze z neko gospo Jahnel rojeno Neumann, tudi rojeno Dunajčanko. Gunkel se je sedaj hotel oprostiti teh vezij ter se je zaročil z mladim dekletom. Včeraj je po operni predstavi gospa Jahnel počakala Gunkela. Približala se mu je, ko je hotel stopiti na tramvaj, ter je v rokah držeč šopek, v katerem je bil skrit revolver, ustrelila ga v glavo, potem pa orožje namerila na se. Gunkel je bil takoj mrtev, pri gospej Jahnelovi pa je konduktar preprečil samomor s tem, da ji je orožje zbil iz roke.

Važna iznajdba. V Budimpešti so te dni na pošti z uspehom poskušali telefonograf. To je aparat, ki besede, sporočene po telefonu, sam zapiše.

Islam. Muhamedanski listi trdijo, da ima islam sedaj 292,225.000 pristašev, od katerih jih je 133,439.000 v Aziji, 10,719.000 v Evropi, 138,067.000 v Afriki.

Mednarodna loterija za Bure. Poročali smo že, da namerava francoski politik Henry Rochefort organizirati svetovno loterijo za Bure. Administracijo bi prevzele razne Burom prijazne banke brezplačno. Za loterijo bi trebalo 25 mil. frankov, glavni dobiček bi znašal jeden milijon, več dobitkov bi bilo za 200.000 frankov in mnogo manjših. Cena srečk naj bi bila tako nizka, da bi si mogli omisliti srečke tudi siromašni ljudje. Mnogo solza bi se posušilo burskim rodovinom, pravi Rochefort, ako bi čisti dohodek znašal vsaj 15 milijonov.

Dobro srce kraljice. Ko se je nedavno peljala belgijska kraljica v opero, povzili so njeni konji starca delavca. Srce kraljice pri tem prizoru ni ostalo trdo. Kraljica je izstopila iz kočije, izrazila starcu sočutje in mu obljubila, da hoče skrbeti za njegovo ženo in otroke, ter je zapovedala starca prenesti na boljši oddelek bolnice.

Kaj pa pravijo »najinteligentnejši«? Vrhunec »intelligence« je »Učiteljski Tovariš«. Ta je konstatiral dné 20. sušca, da se »klerikalna trdnjava maje.« »Klerikalci« so »pohabljeni generalčki«, »plačani generalčki«, »možiči manjše šarže« in »pisana armada«, ki ima »kaplanske pobočnike.« »Slomškova zveza« je »obskurna zvezica«; »famosni Slomškarji« so »učiteljski ubogači«, »purši«, »usmiljenja vredni vojščaki«, »slamnatih zvezanci«, »lahkoverni zaljubljeni«, ki tremoljujejo od prihodnje sreče, »imajo ušesa zakopana z voskom in ženó baló« ter »se obešajo za suknje«. Za »napredne« učitelje baje »že stoje grmade in vislice«, »Jelenc in Dimnik že bingljata med nebom in zemljo« in »učiteljice snažijo kuhinjske posode v župnišču.« Ko se je osnovala »Slomškova zveza«, »to lovilo klerikalnih tičarjev«, »menicali so si roke (!) navihani klerikalni petelin (!)« »Slomškarjem« klerikalci »molé spičast oves« in »kmalu se jim bo zanjka zadrnila okoli vratu.« »Klerikalci« so »najrevnejši revčki v halji ali kuti.« »Neki župnik«, »neki vikar« in »neki kaplan na Vipavskem«, ki je »Gimpel«, ne hodijo v šolo. V listnici uredništva stoji: »Treba se bo pripravljati že za deželnozborske volitve.« Nam pa pravijo: »Ophelia geh in's Kloster! Tam se podrecajte z vrvmi!« Tako pravijo — »najinteligentnejši!«

60.000 kron znaša glavni dobiček »Invalidendank«-loterije, ki se po odtegnenih 20 odstotkih izplačajo v gotovini. Opozarjamo, da je žrebanje nepreklicno 23. marca 1901.

IV. redni občni zbor

„Hranilnice in posojilnice v Mošnjah,

registr. zadruga z neomejeno zavezo“,

ki se bode vršil

na praznik velikonočnega pone-
deljka, dne 8. aprila 1901,

ob 3. uri popoldne

v prostorih posojilnice v Mošnjah.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva (računskega pregledovalca).
3. Odobritev računa za l. 1900
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi člane

288 1-1

Načelstvo.

V slučaju, da zgoraj sklicani občni zbor ne bi bil obdoločen uri sklepčen, vrši se ob 1/4. uri isti dan, na istem prostoru in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, koji bode sklepčen brez ozira na število vdeležencev.

Hiša v Stari Loki

št. 25, po domače pri Mungar-ji,

tik ceste, enonadstropna, v dobrem stanu, z gospodarskimi poslopji, vrtom, njivami, gozdi in travniki, se bode na prostovoljni dražbi prodala dne 9. aprila 1901. 297 3-2

Lak za šolske table, non plus goči tako lahko pisanje, kakor na škrlj. Dobiva se pri tvrdki BRATAEERL v Ljubljani, Franciškanske ulice. 228 21 11-9

Vnanja naročila proti povzetju.

Prym - peresa,

trpežna, iz najboljšega jekla, obdržé do 6kratno toliko črnila kot navadna peresa, da si niso dražja. Prym-pero ima tudi to dobro lastnost, da ne dela madežev, ako se pregloboko v črnilo pomoči.

Izdaja je v treh vrstah:

Znamka 21639 E F za tanko pisavo,
F za malo debelejšo pisavo
M za navadno debelo pisavo

1 škatlja = 144 peres stane K 2.40, po-
pošti 10 h več. 175 6-5

Edino zastopstvo za Kranjsko:

Ivan Bonač

v Ljubljani, nasproti c. kr. glavni pošti.

Šola za princezinje. Na vsem svetu je menda samo eden kraj, ki ima šolo, v kateri so vse učenke princezinje. Ta kraj je Bangkok. V šoli je petnajst učenek, ki so vse iz kraljevske rodovine siamske. Te princezinje se uče tudi kuhati.

Statistika linčanih je nenavadno velika. Lani je bilo v ameriških združenih državah linčanih 115 oseb. V zadnjih šestih letih je bilo linčanih 2583 oseb.

Društva.

(Deželno pomočno društvo ru-
dečega križa za Kranjsko v Ljub-
ljani) vabi k rednemu občnemu zboru, ka-
teri bo dne 26. marca 1901 ob 6. uri zvečer
v pisarni trgovske in obrtniške zbornice,
Pogačarjev trg št. 1. Dnevni red: 1. Na-
znanila prvostopstva. 2. Gospodarstveno po-
ročilo in račun za leto 1900. 3. Volitev 15
društvenih odborikov (§§ 14 in 20 pravil).
4. Volitev 3 preglednikov računov in 2 na-
mestnikov (§ 20 pravil). — V Ljubljani, dne
16. marca 1901. Društveno vodstvo.

(Kolesarskega društva „Illi-
rijca“) redni občni zbor se vrši v nedeljo,
dne 24. t. m. ob dveh popoldne v dru-
štveni dvorani (St. Petra cesta št. 5.)

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 22. marca. (C. B.) Želez-
niški odsek je sklenil v današnji seji
pričeti nadrobno razpravo o
investicijski predlogi. Glav-
nim poročevalcem je odbran posl. Syl-
vester.

Dunaj, 22. marca. Poslanca Ven-
cajz in Žitnik sta vložila predlog za-
konskega načrta o zavarovanju
proti ognju.

Dunaj, 22. marca. Mej včerajšnje
tajno sejo, ko je govoril dr. Lueger,
zaklical je Schönerer: „Gospodje vse-
nemške stranke! Pojdimo k strankarski
seji! Sklenili bomo obstrukcijo!“ Res
je Schönererjeva stranka imela takoj
sejo, v kateri je sklenila, da bode
stranka, dokler bode predsedstvo cen-
zuriralo interpelacije ter jih črtalo in
vztrajalo pri potrebi tajnih sej, delo-
vala z obstrukcijo.

Dunaj, 22. marca. Posl. Schönerer
je izjavil v včerajšnji tajni seji, da bo
njegova stranka v slučaju, da se ji od-
vzame pravica interpeliranja, pričela naj-
brezobzirnejšo obstrukcijo, kar se zgodi
že v današnji seji. Trditelj Wolfvo, da
je to prakso iznašel Prade, je ta za-
vrnil. Schönerer vložil danes nujni pred-
log, o katerem bo zahteval, da pride
tako v razpravo.

Dunaj, 22. marca. Vsenemška zveza
je vsled tega odjenjala z obstrukcijo,
ker je dobila zagotovilo, da se izročita
danes vložena nujna predloga posl. Wolf
in Schönerer dotičnim odsekom brez
prvega branja, in da se bo mileje
postopalo z vsenemškimi interpelacijami.

Dunaj, 22. marca. Nemški ra-
dikaleci so hoteli danes izpolniti svojo
obljubo in začeti z obstrukcijo. Vložili
so dva nujna predloga, o katerih so
zahtevali takojšnjo obravnavo, in dve
interpelaciji. Ker jim je pa predsednik
v vsem ugodil, so opustili obstrukcijo.
Na to je prišla na vrsto zadeva judov-
sko-socialističnega učitelja Seitzja, ka-
teri je bil discipliniran. Socialisti so
predlagali, da se naj do prihodnje seje
natančno poroča in da se disc. preiskava
prekine. Slovensko-hrvatski klub
je s Schönererjeveci in Mladočehi glaso-

val tudi v prilog Seitzju. Poročilo se je
odložilo do velike noči.

Dunaj, 22. marca. Vlada in razne
stranke so vplivale na predsedstvo, da
je obljubilo, odslej pri interpelaci-
jah Nemcem kar največ prijenja-
vati. Nemški radikaleci so zagrozili, da
tako začno z obstrukcijo, če pred-
sednik ne da v javni seji prebirati nji-
hovitih interpelacij.

Dunaj, 22. marca. V včerajšnji
tajni seji je bilo prebranih pet vsenem-
ških interpelacij, štiri mej temi radi
konfiskacije „Schererja“, jedna glede
nekonfiskacije knjige „Fantazije reali-
stov“. Vse interpelacije so bile zav-
ržene.

Dunaj, 22. marca. Klofačeva vo-
litev v okraju litomišelskem se je včeraj
agnoscirala.

Praga, 22. marca. Začetkom aprila
se poda na Dunaj odposlanstvo, ki bode
prosil cesarja, naj se udeleži slovesne
otvoritve novega mostu čez Vltavo. —
Skoro gotovo bode cesar obiskal tudi
Brno. Čuje se, da bo cesarja spremljal
tudi prestolonaslednik.

Vratislava, 22. marca. Iz Petro-
grada se poroča, da je pri dijaških ne-
mirih umorjenih: 2 častnika, 15 dija-
kov, 50 je ranjenih.

Petrograd, 22. marca. Veliki po-
licijski vozovi vozijo iz vseučiliških mest
in Petrograda na stotine upornih di-
jakov. Mnogo dijakov je bilo v bojih
ustreljenih. V Odesi je zaprtih 190 vse-
učilišnikov. Uporni dijaki bodo potis-
njeni v vojaštvo.

Berolin, 22. marca. Wolfvo urad
potrjuje vest, da pride prestolonaslednik
Friderik Viljem na povabilo cesarja
Fran Josipa sredi aprila na Dunaj.

Kodanj, 22. marca. Angleška kra-
ljica Aleksandra pride sem 3. aprila.

Pariz, 22. marca. Zbornica je od-
klonila predlog, da se s prostozidarji
postopa tako kot s kongregacijami.

Rim, 22. marca. V vatikanskih
krogih se govori, da je dobil knezo-
nadškof Kohn zatrdilo, da bode junija
meseca ali jeseni imenovan kardinalom.

Verona, 22. marca. Mesto Cologna
Vineta je pod vodo. Potok Gua je pre-
plaval mesto. Utonilo je že 15 oseb,
mnogo ranjenih. Vojaštvo oskrbuje re-
šilna dela.

Antwerpen, 22. Tu sta trčila
parnika „Tay“ in „Chemnitz“. Utonilo
je 14 oseb.

London, 22. marca. Kitchener po-
roča iz Pretorije 20. t. m.: Pri Thorn-
burgu je padel Filip Botha, brat gene-
rala Emila Bothe. Njegovi sinovi so
ranjeni (?).

Rim, 22. marca. „Tribuna“ pravi,
da se je Mac Kinley izrazil, da smatra
rusko-angleški konflikt za neizogiben.
Amerikanci so na strani Angleške in
amerikanski arzenali imajo polno dela z
oboroževanjem.

Sangaj, 22. marca. V japonskih
lukah zasidrane ruske vojne ladije so
odplule proti Koreji. Japonsko brodovje
je pripravljeno, da v sili odpluje proti
obrežju Koreje.

London, 22. marca. Landsdowne
je izjavil v zgornji zbornici, da se je
sklenil dogovor mej ruskimi in angleš-
kimi četami v tem smislu, da umakneta
obe veselili svoje čete s prepornega
prostora pri Tientsinu ter prepustita

rešitev vprašanja glede lastninske pra-
vice obema vladama.

Pekin, 22. marca. Dogovori glede
odškodnine niso privedli do rezultata.

Umrli so:

19. marca. Josip Cernič, delavca sin, 10 mesecev,
Sv. Petra cesta 4, plućnica. — Marija Jane, delavca
hči, 20 mesecev, Marije Terezije cesta 11, škariatica.
20. marca. Jera Selan, delavka, 84 let, ostare-
lost. — Terezija Kircher, kuharica 78 let, Emonska
cesta 4, plućnica. — Neža Oelhofer, kmpotiristova
žena, 33 let, Kladezne ulice 8, miliar tubercul.

21. marca. Marija Fajgelj, zasebnica, 86 let, Rav-
nikarjeve ulice 15, ostarelost.

V hiralnici:

18. marca. Ana Grablovic, dninarica, 66 let, vsled
raka.

19. marca. Marija Kamnikar, dekla, 81 let, osta-
relost.

20. marca. Terezija Žagar, dekla, 31 let, apoplexia
cerebri.

V bolnišnici:

15. marca. Josip Dejak, uradnega sluga sin, 3 leta,
naduha. — Terezija Kavčič, kočarica, 47 let, srčna
hiba. — Ivan Šemerl, uhožec, 78 let, ostarelost.

16. marca. Stanko Gerdina, sprevednika sin, 4
leta, davica.

18. marca. Fran Porenta, urar, 31 let, jetika. —
Helena Kašnik, gostija, 50 let, naduha. — Josip Jan-
kovič, delavca sin, 14 ur. življenjska slabost.

19. marca. Katarina Zrimšek, branjevka, 73 let,
ostarelost.

Oena žitu na dunajski borzi

dne 21. marca 1901.

Za 50 kilogramov.

Pšenica za pomlad	K	8.01	do	K	8.02
» za maj-junij	»	8.05	»	»	8.06
» za jesen	»	8.03	»	»	8.04
Rž za pomlad	»	8.10	»	»	8.11
» za maj-junij	»	7.05	»	»	7.06
» za jesen	»	7.17	»	»	7.18
Turšica za maj-junij	»	5.56	»	»	5.57
» za julij-avg.	»	5.66	»	»	5.66
» sep-oktober	»	5.80	»	»	5.81
Oves za pomlad	»	6.89	»	»	6.91

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm.

Ura	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah
21	9. uveč.	719.9	7.4	sl. jvzh.	dež	
22	7. jut.	724.6	4.0	sr. jvzh.	dež	14.8
	2. popol.	727.4	4.0	»	oblač.	

Srednja včerajšnja temperatura 7.7, normale: 4.6

Sprejme se

303 3-1

spreten prodajalec

v prodajalnicu mešanega blaga. Vešč mora
biti slovenskega in nemškega jezika v besedi
in pisavi ter knjigovodstva.

Ponudbe sprejema: „Gospodarska
zveza“ v Ljubljani.

V Krškem se odda

296 3-2

služba organista

in cerkvenika.

Plača 600 kron. Neoženjen ima prednost.

Farni urad v Krškem.

Žrebanje že
v soboto!

Glavni dobitok
60.000 kron
v gotovini po odbitku 20 %.

„Invalidendank“-srečke
à 1 krono

122 13-13

priporoča J. C. MAYER v Ljubljani.

Dunajska borza.

Dne 22. marca.	
Skupni državni dolg v notab	98.20
Skupni državni dolg v srebru	97.95
Avstrijska zlatna renta 4%	117.85
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	97.25
Ogerska zlatna renta 4%	117.85
Ogerska krona renta 4%, 200	92.85
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1677.-
Kreditne delnice, 160 gl.	721.-
London vista	240.27 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117.55

20 mark	23.48
20 frankov (napoleonador)	19.10
Italijanski bankovci	90.50
C. kr. cekini	11.32

Dne 21. marca.

3-2% državne srečke l. 1854, 250 gl.	182.-
5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	170.25
Državne srečke l. 1864, 100 gl.	206.-
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95.75
Tisine srečke 4%, 100 gl.	145.25
Dunavske vravnave srečke 5%	259.25

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	106.20
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94.35
Priporitne obveznice državne železnice	427.-
» južne železnice 3%	346.-
» južne železnice 5%	122.75
» dolenskih železnic 4%	99.50
Kreditne srečke, 100 gl.	397.-
4% srečke dunav. parobr. družbo, 100 gl.	400.-
Avstrijskega rubežega križa srečke, 10 gl.	48.-
Ogerskega	5
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	17.50
Rudolfove srečke, 10 gl.	61.-

Salmove srečke, 40 gl.	195.-
St. Genois srečke, 40 gl.	232.-
Waldsteinove srečke, 20 gl.	390.-
Ljubljanske srečke	58.75
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	286.-
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6185.-
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gl.	852.-
Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	100.-
Splošna avstrijska stavbinska družba	159.50
Montanska družba avstr. plan.	482.25
Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	460.-
Papirnih rubljev 100	253.-

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za srupe pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulantina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnili v vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kurnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocoga
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.